Jakým způsobem se připavujete na výuku pracovních činností? Tak na výuku pracovních činností se připravuju tak, že si dělám přípravy, které ale nejsou takové ty zdlouhavé, jak nás třeba učili na fakultách, ale jsou spíše takového toho rázu, že si člověk udělá osnovu o tom, co chce vlastně dělat a podobně a často právě tu přípravu směřuju tak, že navazuji třeba na předmět prvouka a zrovna na tamní učivo a tak dál. **Jaké metodické materiály používáte?** Tak co se týká metodických materiálů, tak ve škole máme takovou starou knížku, která vlastně ukazuje různé techniky a myslím si, že navazuje dobře na to, co se v pracovních činnostech podle mě má dělat, že to není jenom o práci s papírem nebo kopírování výtvarné výchovy, ale naopak, že to využívá různé materiály a tak dále. Další místo na které určitě nahlížím je internet, zejména Pinterest, stránka, která poskytuje řadu nápadů, které si pak ale často převedu do nějaké formy vlastně aby mi to vyhovovalo na to konkrétní téma a tak dále. Takže většinou jako je to taky z hlavy třeba. **A účastníte se i kurzů nebo školení, které jsou zaměřeny právě na předmět pracovních činností?** Nebyl jsem na žádném takovém kurzu. **Z jakého důvodu považujete za důležité, aby měli žáci na základní škole výuku pracovních činností?** Myslím si, že v dnešní době i z pozice tělocvikáře vystudovaného, tak vidím, že děti čím dál víc jak po stránce hrubé motoriky, tak taky jemné motoriky strádají a právě díky pracovním činnostem si myslím, že můžou být udrženy vlastně v takové té aktivitě, kdy ty ruce nějakým způsobem zapojí, kdy u toho budou přemýšlet a tak dále. Navíc si myslím, že je to předmět, který patří mezi takové ty výchovné předměty, který podle mě má své zastoupení na...v předmětech, které patří na základní školu. A **je něco, co Vás během praxe v hodinách pracovních činností nepříjemně překvapilo?** Co se týká nepříjemného překvapení, tak to asi ne. Maximálně takové to, že třeba škola nějak vlastně tady ty výchovy ne zrovna podporuje nebo není tam dostatek vlastně nějakého zázemí pro ty činnosti. **Hm. Dobře.** To by si člověk musel člověk sám k tomu dojít. **A jak hodnotíte náročnost na organizaci výuky?** Tak myslím, že náročnost na organizaci je poměrně velká, protože ty děti pracují různým tempem, takže je třeba tomu přizpůsobit tu činnost a většinou se snažím i ty činnosti různě diferencovat, aby ty děti vlastně mohly třeba dokončovat výrobek z předešlé hodiny - ty rychlejší, pomalejší a tak dále, aby si vlastně každý svým tempem dokončil, ale k čemu je vedu a co je důležité podle mě, aby dokončily vždycky ten daný výrobek. Aby když to nejde, tak aspoň do nějaké fáze to dotáhly. **A pokud srovnáte výuku pracovních činností v minulosti a nyní, tak je něco, co se podle Vás změnilo? Ať se to týká čehokoliv.** Tak když srovnám asi s mým mládím, tak ty pracovní činnosti já jsem třeba nezažil takové, jak si

představuju. Za nás pracovní činnosti byly vlastně druhá výtvarná výchova, která často byla spojována právě s pracovními činnostmi a nepřišlo mi to jako pracovní činnosti. To, co jsem třeba já zažil ve svém mládí. Na druhů stranu vidím, že to tak funguje třeba i v dnešní době na řadě škol i na naší to tak fungovalo donedávna, takže asi to je ten největší rozdíl. Ale myslím, že to není ani v té době, ale spíš v tom, kdo tu výuku nebo vede a tak dál a jaký k tomu má přístup nebo... **A kdo na Vaší škole praktické činnosti vyučuje?** Praktické činnosti na naší škole vyučuje na druhém stupni vlastně jeden pán, který je bývalým učitelem vlastně teď už je v důchodě, ale už dlouhou řadu let vyučuje vlastně pracovní činnosti, zejména pro kluky ve formě vlastně dílniček, kdy pracují se dřevem a tak dále, ale nebrání se ani různým pracím s vlnou a tak dále, dekorativním prvkům a tak dál a dále pak to vyučovaly učitelky, třídní učitelky vlastně prvních, druhých, třetích tříd vesměs. **A vy samozřejmě.** Ano (smích). **A jaký obor máte vystudovaný nebo jaký obor studujete?** Tak mám vystudovanou tělesnou výchovu vlastně aprobaci na druhý stupeň, první stupeň a střední školy, dále pak mám vystudovanou JAMU a problematika nebo vlastně ten obor, který se týká právě pracovních činností je první stupeň, který snad zřejmě brzy dokončím (smích). **A proč jste si vybral zaměření právě na praktické činnosti nebo byly Vám přiděleny na té škole?** Byly mi na škole přiděleny, nijak jsem se do toho nehrnul, ale na druhou stranu si myslím, že pokud člověk má třeba svou třídu, tak právě díky těm výchovám a různým takovým předmětům může jít blíž co do kolektivu a tak dále, takže jsem za to nakonec rád. **A jak dlouho vyučujete praktické činnosti?** Praktické činnosti vyučuji dva roky. **A jaký máte k praktickým činnostem vztah?** Můj vztah je takový, jak už jsem zmínil, že vlastně si myslím, že je to užitečné pro děti. Není to něco, co bych úplně preferoval třeba v té výuce a podobně. Není to něco čemu bych se chtěl věnovat třeba dlouhodobě, ale myslím si, že právě ten učitel na prvním stupni může těm dětem na základě toho taky porozumět třeba a podobně a zároveň je nějak rozvíjet i po stránkách co do nějakého motorična a tak dále. **A jakým způsobem motivujete žáky k pracovním činnostem? K tomu, aby je ta tvořivá činnost bavila?** Já si myslím, že zatím nebyla třeba nějaká speciální motivace, protože ono to ty děti baví. Já si myslím, že děti srovnaly třeba to, jak měly do třetí třídy vedené pracovní činnosti, kdy to opravdu byla kopie výtvarné výchovy a setkávám se s tím, že děti třeba z mé třídy výtvarnou výchovu vůbec nemají rádi, protože tam neustále dokolečka kreslí totéž a vlastně nemá to pro ně hlavu a patu jako když uváděly. Kdežto pracovní činnosti vždycky se těší, že tvoříme něco nového. Tím, že je to propojeno s učivem, tak si třeba můžou i dobře něco zapamatovat. Co se

týká třeba té vlastivědy, přírodovědy nebo i do češtiny a zároveň děti vedu taky k tomu, aby u toho komunikovaly u toho tvoření. Často je tam spolupráce v týmech, ve skupinkách, takže děti jsou motivovány samotným předmětem si myslím, tou náplní, která tam je. **A takže nějaká motivace, která třeba...zmínil jste, že není to až nutné ve Vašem případě tu motivaci používat, ale nějakou spolehlivou motivaci, která zafunguje?** Spolehlivá motivace je to, že děti si myslím, že v takových předmětech chtějí pochopit proč to dělají, co dělají a tak dále. Takže ať už formou nějaké hry nebo didaktické činnosti, která je vede k tomu, aby pochopily proč se to dělá, jak se to využívá. My většinou máme takovou taktiku nebo tak to mám nastaveno, že jeden výrobek, který děláme nebo na něčem, čem pracujem je dekorativního charakteru, spíše takový, aby to vlastně zaujalo jak holky a samozřejmě také kluky a druhý je spíš takový manuální, který je k něčemu užitečný a podobně. **A snažíte se dělat i něco nad rámec té motivace, třeba jestli vedete nějaký kroužek?** Tak co se týká pracovních činností, ne. **A odkud čerpáte inspiraci na výrobky, na nápady?** Tak to už vesměs to, co jsem zmiňoval v předchozí otázce, kdy je to ta publikace, která vlastně mi vždycky poskytne třeba nějaký námět, jak pracovat třeba se dřevem, jak pracovat s plastem a tak dál a ten si pak aplikuju nějak podle sebe do toho, co zrovna třeba probíráme nebo co mě napadne, že by tou technikou mohlo být zajímavé pro děti. **A který pracovní materiál využíváte ve výuce nejčastěji?** Nejčastěji...se asi nedá říct. Jako člověk využije neustále papír využívá, protože to je taková vděčná věc, která ty děti baví, je s tím řada výrobků možno vyrobit, ale zároveň často sahám na přírodní materiály ať už dřevo a podobně, ale taky děti vedu k tomu, aby pracovaly s běžnýma nástrojema, které třeba jsou kolem nich a které využívají jejich rodiče. **Tak zmínil jste i nástroje, takže ve výuce využíváte i nějaké nástroje?** Ano, určitě. **Jestli byste mohl uvést jaké, dát nějaký konkrétní příklad?** Tak co se týká základů přes nůžky a podobné věci jako pravítka, tužky a tak dál a dále jsou to určitě nějaké lepidla a podobné věci i tavnou pistoli někdy a potom co se týká už té práce se dřevem, tak vlastně přes nějaký smirk, přes nějaké šroubováky, kladívka a tak dál. Všechno je samozřejmě v takové formě, aby s tím ty děti mohly pracovat a pokud je tam něco ostrého, tak se s tím pracuje tak, aby vlastně třeba pracovalo jedno dítě ve skupince, ostatní právě kontrolovaly tu bezpečnost a tak dále. **A liší se v jednotlivých ročnících nejčastěji využívaný materiál?** Já si myslím, že třeba z mého pohledu by se to ani nemuselo nějak lišit, protože vlastně ty děti neustále můžou s tím materiálem pracovat lépe čím jsou starší, takže myslím že právě pro ně je zajímavé ta různorodost těch materiálů takže...**A jakým způsobem sháníte potřebné materiály**

do výuky? No, řada věcí je třeba ve škole, teď jsem právě díky tomu staršímu kolegovi, který pracovní činnosti učí velmi často, tak jsem zavítal i do dílen, které jsou vlastně určeny pro druhý stupeň, ale zajistil jsem si vlastně možnost, že tam budu i s těma menšíma, což velmi kvituji, protože pro ně ta řada nástrojů a výrobků, které tam jsou, od dřevěných lodiček a podobně, je taková inspirující už a motivující už samotně k tomu, aby oni něco takového byli schopni vyrobit a co se týká materiálů, byl nedostatek ze začátku třeba s barevnými papíry a podobně. Na velké škole to je takový problém, který je velký a řeší se, ale neustále prostě to řešení pořádně nemá, ale mám taky ochotné rodiče a vlastně na začátku školního roku jsme si zmínili, že kdo něco bude mít z práce, tak donese. Pak jde využívat i na základě toho. Často řadu materiálů, které třeba využíváme jsou také spotřební materiály, které děti mají třeba doma, takže pro ně nejsou problémem donést, ba naopak potom třeba mám plný kabinet sáčků od čaje, pytlíků nebo záchodových ruliček a podobně. **Máte oblíbený výrobek, ke kterému se vracíte už několik let?** Ke kterému se vracím co do výuky tím, že ji neučím dlouho, tak asi nemám takový výrobek, ale co se týká výrobků, který mě zaujal, tak to bylo když vlastně jsme pracovali s dětma se dřevem, s hřebíky a podobně a děti vlastně samotné si doma třeba na základě toho něco vyrobily a s tím pak přišly jako dárek pro mě, takže to byla taková... **A jaké výrobky děláte v jednotlivých ročnících, jestli můžete třeba uvést vždy jeden příklad, co si vybavíte?** Tak já vlastně jsem měl teď druháčky a čtvrťáky. Co se týká druháků často pracujeme od nějakých motivů, které se týkají přírody, to znamená nějaké papírové ptáčky, ty pak třeba aplikujem dál do nějaké další techniky a tak dál. Často taky ten materiál spojujem, takže inspirace většinou přírodou. Je to možná dáno i tím, že právě u druháčků učím prvouku, takže asi tak. A co se týká čtvrťáků, je to takové různorodé. Taky vlastně vždycky tématické dle ročního období plus to, co třeba zrovna v té době je zajímá nebo co je užitečné. Budku jsme vyráběli a tak dále. **Takže to už jste skočil k mé další otázce, ty výrobky se liší i v rámci jednotlivých ročních období?** Určitě, ano. **Snažíte se to odlišovat. A snažíte se každý školní rok nebo ob rok ty výrobky obměňovat nebo tvoříte stále pořád to stejné?** Určitě. Myslím si, že i když člověk dělá třeba, dejme tomu, toho ptáčka, kterého jsem zmínil, tak jeden rok ho udělám nějakou technikou, druhou ho napadne něco víc k tomu, takže spíš jde o takové zdokonalování těch věcí. Tady to můžu třeba zdokumentovat tím, že vlastně děláme výrobky na zápis do prvních tříd, takže vlastně těch výrobků je poměrně hodně potřeba udělat a každým rokem vlastně ty děti jsou z nich nadšené, ale každým rokem jsou trošku jiné, i když jsou pořád vesměs tím, že máme tématiku vlastně království školního na tom

zápise, takže jsou pořád stejné jakoby, co do tématiky, ale to provedení se liší. Zároveň nechávám třeba děti, když je napadne něco navíc k tomu přidat, tak mají volnou ruku tady v tom. **A jak hodnotíte vztah Vaší školy k pracovním činnostem? Vím, že jste to už zmiňoval, ale...** Jako nechtěl bych, aby to vyznělo, že je to nějak negativní a podobně, ale určitě to není předmět třeba který vysunují dopředu celkově jako výchovy. Takže není mu věnována taková pozornost si myslím, jak by mohla a zároveň tam není pořádně nějak učitelka nebo učitel, který by vlastně celé to zabezpečoval, koordinoval, veškerou výuku těch pracovních činností, což třeba se nám podařilo ve výchovách jak hudební, tak tělesné docílit toho, že vlastně jeden, který to koordinuje a třeba i radí nebo nějak inspiruje ty další učitele. **Takže třeba o nějakých tvořivých dílničkách nebo odpolednech může být, co se týče Vaší školy, řeč nebo se to tam nekoná?** Ano, ano, koná se, ale vždycky je to iniciativa spíš učitelek prvního stupně většinou se svojí třídou nebo družinářek a nebo je to vlastně činnost DDM, které funguje vlastně při základní škole. **A jsou výrobky Vašich žáků dále někde prezentovány, umožněny třeba k nahlédnutí nebo i ke koupi?** Výrobky vlastně většinou vystavujeme na chodbách, děti si je pak ale zároveň můžou hned odnést. Dřív to tak nebylo, třeba nebo některé kolegyně to tak ani nemají, pak je tam halda krabic plných výrobků, které vlastně se dál neužijí. Takže já si myslím, že pro ty děti je ideální, když si to hned vemou domů. Zároveň k tomu mají ten vztah, že to akorát v tu dobu vytvořily, můžou se s tím pochválit a pokud je něco takové, že děláme ve větším nebo na nějakou akci, tak je to chvilku někde vystaveno a potom si to dál berou domů. A co se týká toho prodeje, jak jste tam zmínila, tak to třeba na té menší škole, kde učím, tak tam vlastně učím druháčky a ti to vlastně měli v rámci vánočního jarmarku, kdy vlastně prodávali své výrobky. **A jaký máte názor na vybavenost školy pro pracovní činnosti?** To už taky bylo zmíněno. Co se týká právě třeba teď, když jsem se domluvil s tím kolegou, který má dřevodílnu, tam je řada pomůcek, řada nápadů i motivací i pro ty děti. Tím, že je tam různé ty materiály. Co mi chybí je třeba zajistění různých těch barevných papírů a tak dále. **Hm, takže to byste třeba i doporučil pro zkvalitnění té výuky?** Určitě. **Nebo napadá Vás ještě nějaké jiné doporučení pro zkvalitnění?** Spíš takto, co se týká takových těch základních pomůcek ve stylu lepidla náhradní a tak dál, protože kolikrát se stane, že třeba dvě děti zapomenou. Pak člověk musí právě řešit tady ty věci a tak dál. **A jak hodnotíte postoj rodičů k pracovním činnostem?** Takový postoj myslím si, že nejde hodnotit nějak paušálně. Vždycky je to o dané skupince třeba rodičů. Třeba já jsem teď velice spokojen celkově s rodiči, kteří podle mě zastávají podobný názor jako já, že i ty výchovy jsou důležité a

jsou rády za ty výrobky. **Takže myslíte si, že se rodiče snaží v těch dětech tvořivost podporovat nebo...?** Ano, kolikrát se stane, že právě třeba něco vyrábíme, vyrábí si to doma s rodičma, vlastně si to zkusí, takže... **A poskytují rodiče co se pracovních činností týče pomoc materiální, popřípadě i finanční?** Ano, určitě. Na začátku roku, jak už jsem zmínil vlastně, tak jsme vybírali, kdo něco má. Kolikrát pokud někdo pracuje v nějakých velkých skladech, tak jsou tam na vyřazování různé papíry, ať už jsou třeba staré, tak ono se to právě v těch pracovních činnostech si myslím, že velice dobře využije. **A pokud jsou na Vaší škole pořádány tvořivé akce, jak už jsme také zmínili, i právě pro rodiče, tak v jaké míře se jich rodiče účastní a s jakými pocity podle Vás odcházejí?** Tak takovéto akce já s nima nemám zkušenost, protože já sám je vlastně nepořádám, takže jsem nikdy na žádné takové nebyl, jestli mluvíme tedy o tvořivých dílničkách a podobně. **Hm, ano. Nebo i klidně se do toho mohou zahrnout ty jarmarky, tak...**Pokud se týká těch jarmarků, tak vlastně ten rodič určitě už si myslím, že z přirozeného rodičovství musí být spokojen s tím výrobkem svého dítěte a musí mu to určiě udělat radost, že je to vlastně děláno i pro ně. **A snažíte se pracovní činnosti propojit, to už jste také vlastně zmínil, i s jinými předměty, tak jenom jestli byste ještě zmínil s jakými?** Tak určitě ta prvouka, vlastivěda, přírodověda a myslím si, že se tam velice dobře objeví všechny předměty, protože pokud člověka napadne nějaké propojení, kolikrát hudební výchova, kdy vlastně zpíváme písničku, která se třeba tématicky zrovna k tomu hodí. Také tělesná výchova někdy, protože ty činnosti nemusí být jenom zaměřeny na motoriku jemnou, ale můžou být i na tu hrubou, takže tak. A co do češtiny, matematiky, ta se objevuje neustále, protože děti vedu k tomu, aby komunikovaly o tom, co vyrobily, proč to tak vyrobily nebo ve skupinkách, aby spolupracovaly, takže ta komunikace je tam velice důležitá. A co se týká matematika, ta se tam velice taky dobře uplatní. Ať už si děti chystají třeba nějaké plánky, co do geometrických představ nebo počítají jednotlivé části, které dávají třeba nějakým způsobem dokupy a tak dále. **A pokud byste měl vybrat třeba jeden předmět, se kterým Vám přijde nejsnazší to propojení pracovních činností?** Mně to přijde nejsnazší třeba zrovna u těch druháčků s tou prvoukou, protože tam to nádherně navazuje, protože prvouka učí o tom, co je kolem nás a ty děti si to můžou nádherně vyrobit. Je to pro ně názorné a velice dobře pro ně pochopitelné. **A uvedl byste mi prosím nějaký konkrétní příklad třeba, co jste v poslední době, jak jste právě využil tady toho propojení?** Co jsme v poslední době dělali...Vyráběli jsme vlastně bavili jsme se o domech, o tom, jak lidé žijí, vlastně co je kolem těch domů, jak se poznávají a tak dál a děti vyráběly vlastně

na základě svých plánků, vyráběly různé domy, které dále pak dozdobovaly právě pomocí dřeva a byla tam vlastně kombinace dřeva a papíru a zároveň třeba špejlí a tak dále. Takže děti vlastně měly takovou svou tvořivou činnost, kterou vedly a navázaly právě na to učivo a na základě toho jsme se třeba naučili, že ten dům třeba musí být postavený tak, že ten základ musí být pevný a tak dále. **A když přejdu k poslední otázce, tak jak často využíváte mezipředmětových vztahů v hodinách pracovních činností?** Já si myslím, že neustále. Už z toho, co jsem zmínil, tak si myslím, že právě pracovní činnosti jsou takovým předmětem, kde to můžeme velice dobře využít a myslím si, že je to třeba i využívat.